

ERHVERVSJURA

LOVBRUD, MANGE IKKE TÆNKER PÅ

OVERTRÆDELSE: 2014 har rummet mange interessante sager, men en del sager hører vi slet ikke om. Det er de såkaldte speciallovsovertrædelser, som mange ikke skænker en tanke, før de bliver ramt.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

finans@finans.dk

Året går stærkt på hæld, og så er det efter traditionen tid for tilbageblik af forskellig art. 2014 har rummet mange interessante sager, som vi først senere kommer til at se afslutningen på.

Vi kunne nævne OW Bunker og sagen mod Parken og Flemming Østergaard m.fl. for at nævne nogle af de mere højprofilede. Nogle af de sager, vi imidlertid ikke hører så meget om, er mindre straffesager mod ledere og ejere af selskaber og virksomheder.

Ganske som vi ved, at dansk erhvervsliv primært består af en underskov af små og mellemstore virksomheder, som mange knapt nok aner eksistensen af, består den strafferetlige regulering primært af alle mulige mindre, såkaldte "speciallovsovertrædelser", som næppe heller skænkes en tanke af mange mennesker, før de pludselig bliver "ramt" af sådan en.

Netop fordi der er så mange bestemmelser, og fordi retssystemets ressourcer ikke primært anvendes her, opstår der ikke sjældent situationer, hvor dommerne må betrede ny jord, fordi der ganske enkelt ikke findes andre afgørelser inden for den pågældende regelkreds eller i hvert fald ikke nogen, der bare ligner den sag, retten sidder med. Lad os prøve at se på tre sager fra sidste halvdel af 2014.

Den første sag er afgjort af byretten i Kolding og drejede sig om en ikke alt for sjældent forekommende situation: Tre tiltalte var direkte eller indirekte ejere af en gruppe selskaber, der helt øjensynligt blev betragtet som én samlet økonomi. Som de tiltalte forklarede i retten, var det »normalt at se selskabernes samlede likviditet under ét, så der blev ført penge fra de selskaber, der havde et overskud af likviditet, til de selskaber, der havde behov for likviditet.« Formålet med at yde lån på denne måde var at udnytte den ledige likviditet så godt som muligt.

Der havde været »langvarig praksis« i gruppen for at yde sådanne lån, og selskabets revisor havde først det sidste år forsynet regnskabet med en »påtegning herom« (formeltlig en supplerende oplysning om ledelsesmedlemmernes eventuelle strafansvar, idet der var tale om ulovlige aktionærlån). Retten fandt alle tre tiltalte skyldige i at have bevilget henholdsvis undladt at reagere på de ulovlige lån i deres egenskaber af bestyrelsesmedlemmer, hvilket var en overtrædelse af selskabslovens § 210.

Lånene var alle blevet tilbagebetalt i december 2011, hvilket efter højesteretspraksis medfører en halvering af den procentsats, som bøden lyder på i forhold til det ydede lån.

Den tiltalte, der havde været både bestyrelsesmedlem og direktør, blev idømt en bøde på 360.000 kr. svarende til 2,5 pct. af lånenes hovedstol, og de to øvrige tiltalte blev som følge af, at

de som bestyrelsesmedlemmer havde undladt at gribe ind over for det ulovlige lån, idømt hver en bøde på 145.000 kr.

Den anden sag, der er afsagt af Østre Landsret, havde også noget med penge at gøre – men her var det registreringen af pengene og deres bevægelser, det kneb gevaldigt med. Sagen er en del af de prøvesager, som Københavns Politi kører i relation til straffelovens § 302, der handler om særligt grove overtrædelser af bogførings- og regnskabslovgivningen.

Den tiltalte var formand for en forening, der drev to herberger for hjemløse og i den forbindelse modtog tilskud fra Socialministeriet. Foreningen var erklæret konkurs i 2011, og en revisorundersøgelse konkluderede bl.a., at regnskabsføring og administration havde været »yderst kritisabel«.

Foreningen kunne f.eks. ikke redegøre for kontant-hævninger og udstedte checks for lige knap 700.000 kr., og på grund af det ufuldstændige regnskabsmateriale var det ikke muligt for revisor at udtale sig om, hvorvidt tilskudsmidlerne var blevet anvendt i overensstemmelse med formålet. Tiltalte var udover at være formand for foreningen også ansat der, og hun havde underskrevet støtteansøgninger som »tilskudsansvarlig«.

Landsretten fandt, at tiltalte forsætligt havde undladt at sikre sig, at bogføringen var tilrettelagt og udført i overensstemmelse med god bogføringspraksis, at foreningens

Det pikante i sagen var, at forudsætningen for, at man kan straffe for overtrædelse af den pågældende bekendtgørelse, er, at gerningsmanden – altså tiltalte – havde handlet uagtsomt.

Lars Bo Langsted

indtægter og udgifter blev bogført i fuldt omfang, at der i fornødent omfang forelå dokumentation for samtlige ind- og udbetalinger, og at regnskabsmateriale blev opbevaret betryggende i fem år. Forholdet blev vurderet som særligt groft og derfor omfattet af straffelovens § 302.

I byretten var tiltalte også blevet fundet skyldig og idømt en fængselsstraf på 40 dage, der var blevet gjort betinget. Landsretten stadfæstede udmålingen på de 40 dages fængsel, men mente, at de 20 af dagene skulle afsones, således at de resterende 20 blev gjort betinget.

Endelig er der en sag om en pizzeria-ejer. Han var personlig ejer af pizzeriaet, og medens han var på en rejse til Italien, passede en af hans ansatte pizzeriaet. Affaldet fra pizzeriaet blev normalt smidt i to containere, der stod i gården, og hvis de var fyldte, plejede han eller en af de ansatte i stedet at køre affaldet til en nærliggende genbrugsplads.

Medens indehaveren var bortrejst, fandt politiet imidlertid en del henkastet affald på en parkeringsplads, og i hvert fald en del

af affaldet fandtes at stamme fra pizzeriaet. I den anledning blev indehaveren præsenteret for et bødeforlæg på 5.000 kr. for overtrædelse af affaldsbekendtgørelsen.

Det viste sig, at den ansatte, der havde passet pizzeriaet i ejerens fravær, havde bedt en af sine venner om at køre poserne til genbrugspladsen mod til gengæld at få en gratis pizza.

Det havde vennen accepteret, men havde åbenbart ikke overholdt sin del af aftalen.

Det pikante i sagen var, at forudsætningen for, at man kan straffe for overtrædelse af den pågældende bekendtgørelse, er, at gerningsmanden – altså tiltalte – havde handlet uagtsomt. Byretten havde været lidt for hurtig, da den fandt tiltalte skyldig, idet byretten nøjedes med at konkludere, at tiltalte »som indehaver af virksomheden er ansvarlig for, at denne overholder regulativet«.

Hvis pizzeriaet havde været drevet i selskabsform, havde det været fint at dømme selskabet på dette grundlag, idet selskabsansvar alene forudsætter, at der er begået noget strafbart i forbindelse med virksomhedens

drift. Men sådan kan man ikke konkludere, når der er tale om enkeltmandsvirksomheder.

Landsretten rettede da også op på dette, så afgørelsen blev formelt rigtig. Landsretten fandt også tiltalte skyldig, men gjorde det med en ganske streng uagtsomhedsbedømmelse: »Tiltalte findes som ejer af pizzeriaet at have handlet uagtsomt ved ikke i tilstrækkelig grad at have givet den ansatte en instruktion, der i tiltaltes fravær sikrede, at eventuelt affald, som ikke kunne være i virksomhedens affaldscontainer, blev afleveret på en genbrugsplads.«

Det lå således klart, at den ansatte var klar over, at man plejede at gøre sådan, og at han jo sådan set også havde bedt sin ven om at gøre netop det.

Man kunne måske med en vis ret sige, at den ansatte havde handlet uagtsomt ved at overlade hvervet til en ven, der ikke havde forbindelse med pizzeriaet, men at bebrejde den tiltalte indehaver det som uagtsomt, at han ikke havde givet »tilstrækkelig« instruktion, der »sikrede«, at affaldet endte på genbrugspladsen, synes at nærme sig et objektivt ansvar. Uanset hvor meget man instruerer sine ansatte, kan man jo aldrig »sikre sig«, at de overholder instruktionerne.

Afgørelsen vil blive trykt i Ugeskrift for Retsvæsen i det kommende år – men vil forhåbentlig ikke danne bevidstløs skole for uagtsomhedsbedømmelsen af ejere af personligt ejede virksomheder.

BUSINESS TO BUSINESS

Inventar

ConSet
hæve-/sænkeborde

fuldender billedet på
et sundere arbejdsmiljø!

Med ConSet hæve-/sænkeborde har du de bedste muligheder for at skabe et sundt arbejdsmiljø. Vores sortiment er bredt – både hvad angår stel og bordplader – derfor kan netop den helt rigtige løsning findes til både dig og dine medarbejdere.

Find nærmeste forhandler på www.conset.dk eller scan koden her:

Forretnings-
anliggender

LEJ EN PAVILLON
– kontor/undervisning

www.jydskfynsk.dk

Køb og salg

Eur-paller - Købes og sælges
Toft, Odder. Tlf. 86 54 13 19

Køb og salg af maskiner og værktøj
Ring venligst på tlf. 8738 3595

Jyllands-Posten

Formidling af virksomhed

Ring venligst på tlf. 8738 3595

Jyllands-Posten